

**SLOVENSKÝ
ŽIVNOSTENSKÝ
ZVÄZ**

**ZVÄZ STAVEBNÝCH
PODNIKATEĽOV
SLOVENSKA**

**ZDRUŽENIE VÝROBCOV
MUROVACÍCH MATERIÁLOV**

Tlačová správa

Stavebné malé a stredné podniky zažívajú alarmujúci nedostatok kvalifikovaných pracovníkov v stavebných profesiách. Slovenský živnostenský zväz, Cech strechárov Slovenska a Zväz stavebných podnikateľov Slovenska preto v spolupráci so zástupcami odborných škôl a odborníkmi z praxe prijali Spoločnú deklaráciu na podporu stavebných remesiel, ktorú predložili Ministerstvu školstva, vedy, výskumu a športu SR, Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Ministerstvu hospodárstva SR a Ministerstvu dopravy SR. Rovnako ju predložili predstaviteľom politických strán, ktoré kandidujú v blížiacich sa voľbách do Národnej rady SR s cieľom pretaviť ju do ich politických programov, aby sa zmeny v oblasti vzdelávania pre stavebné a remeselné učebné odbory stali prioritou novej vlády.

Spoločná deklarácia na podporu stavebných remesiel

S cieľom pomenovať hlavné výzvy v prepájaní odborného vzdelávania v stavebníctve s trhom práce a navrhnúť možnosti ich riešenia, prijali **Slovenský živnostenský zväz, Cech strechárov Slovenska a Zväz stavebných podnikateľov Slovenska** (ďalej aj „*signatári deklarácie*“) v spolupráci so zástupcami odborných škôl a odborníkmi z praxe **Spoločnú deklaráciu na podporu stavebných remesiel**.

Spoločná deklarácia na základe skúseností z praxe pomenováva odporúčané postupy a návrhy pre zosúladenie technického a odborného vzdelávania v stavebníctve s trhom práce.

Stavebné malé a stredné podniky zažívajú alarmujúci nedostatok kvalifikovaných pracovníkov v stavebných profesiách. Signatári deklarácie

preto navrhujú, aby nad komplexným plánovaním potrieb pre stavebníctvo a remeslá prevzal späť kontrolu štát, napr. prostredníctvom ministerstva školstva alebo prostredníctvom iných poverených orgánov štátnej správy.

Pri riadení odborného vzdelávania a prípravy cestou krajských samospráv sa totiž často stráca zo zreteľa **celospoločenský verejný záujem, ktorým by malo byť zabezpečenie dostatku kvalitnej pracovnej sily v rámci krajiny**, a to nielen pre priemysel, ale aj pre stavebníctvo, remeslá a iné spoločensky nepostrádateľné profesie.

„Štát by mal stanoviť limity vychádzajúce z veľkosti populačného ročníka a prideliť školám (gymnáziám aj jednotlivým učebným odborom) limity. Limity z populácie sú demokratický a inteligentný nástroj, lebo nebránia záujemcovi uchádzať sa o miesto na škole, ale udávajú maximálne možné počty žiakov,“ zdôrazňuje Stanislav Čižmárik, prezident Slovenského živnostenského zväzu. *„Uznávame právo na vzdelanie, ale nemôže byť dvojnásobok disponibilných miest v školách; má ich byť toľko, koľko je reálne narodených detí v danom roku. Obdobne je to regulované napr. vo Švajčiarsku a funguje to efektívne. Treba prevziať zodpovednosť za to, ktoré odbory štát a jeho hospodárstvo potrebuje a nájsť odvahu riešiť tento úplne základný problém,“* dopĺňa Stanislav Čižmárik.

„Školám taktiež musí byť umožnené flexibilne reagovať na meniace sa nároky na vzdelanie absolventov, požiadavky na zmenu osnov, na materiálno-technické zabezpečenie a rovnako aj na kvalifikáciu pedagógov. ZSPS v tejto oblasti so školami aktívne spolupracuje a má pripravené konkrétne riešenia,“ poukazuje Ing. Pavol Kováčik, PhD., MBA, prezident Zväzu stavebných podnikateľov Slovenska.

V spoločnej Deklarácii na podporu stavebných remesiel sú uvedené aj ďalšie návrhy a požiadavky pre okamžitú aplikáciu v praxi, okrem iných napr.:

- **návrh bezodkladne zrušiť vydávanie nových voľných živností pre stavebné činnosti, čím sa významne prispeje k zatraktívneniu učebných odborov v stavebníctve a zabezpečí sa odborná kvalita stavebných výkonov v praxi. Stavebnému remeselnému povolaniu sa tak prinavrátí odbornosť a zodpovednosť voči spotrebiteľom;**
- **návrh zaviesť centrálnu, celoštátnu riadenú, transparentnú prijímaciu pohovory a motivačne nastaviť minimálnu úroveň výsledkov pre prijatie žiaka na gymnáziá. Toto nastavenie aplikovať rovnako v 1. aj 2. kole prijímacích pohovorov a dodržať aj v 2. kole stanovené plány výkonov stredných škôl;**

- návrh finančne zabezpečiť potreby tých stredných odborných škôl, ktoré ostávajú v režime praktického vyučovania na základe zmluvy o poskytovaní praktického vyučovania, teda mimo duálneho vzdelávania;
- požiadavka vytvoriť podmienky pre praktické vyučovanie na stavbách pre žiakov od 16 rokov pod odborným dohľadom (napr. práca vo výškach) so súhlasom zákonného zástupcu;
- požiadavka prehodnotiť finančné príspevky na žiaka v závislosti na materiálovo-technologickej náročnosti jednotlivých stavebných učebných odborov, definovať normatívy na min. skupinu žiakov, nie na jednotlivého žiaka a navýšiť normatívy, nakoľko realizovanie výučby v rôznych odboroch má odlišné finančné nároky a školy nedokážu z normatívu pokryť zvýšené náklady, rovnako aj technologický pokrok;
- požiadavka definovať metodiku ako určovať nedostatkové odbory a definovať ich na celonárodnej, nie krajskej úrovni a priradiť im adekvátne motivačné štipendiá;
- požiadavka na vytvorenie podmienok, aby sa do vzdelávania zapájali aj kvalifikovaní odborníci z praxe a aby mohli získať základné pedagogické zručnosti bez povinnosti absolvovania tzv. pedagogického minima;
- iniciatíva pre vytváranie podmienok pre budovanie vzťahu k manuálnej práci u detí už v materských a základných školách a rozvíjanie nadania a zručností, ktoré preukážu;
- potreba intenzívne propagovať učebné odbory so zameraním na tradičné remeslá medzi rodičmi a deťmi s podporou Štátneho inštitútu odborného vzdelávania a kariérnych poradcov.

Spoločnú deklaráciu na podporu stavebných remesiel svojimi stanoviskami podporili aj ďalšie zamestnávateľské organizácie. Republiková únia zamestnávateľov vo svojom podpornom stanovisku okrem iného poukazuje na potrebu „zaviesť systematické a profesionálne prognózovanie potrieb trhu práce pre účely optimálneho nastavovania výkonov stredných aj vysokých škôl“ aj potrebu „reformovať sústavu a obsah učebných a študijných odborov, vrátane doplnenia výučby digitálnej a finančnej gramotnosti, upraviť výšku finančného normatívu na žiaka pre stredné školy a optimalizovať sieť stredných škôl v kontexte aktuálnych požiadaviek trhu práce“.

Združenie výrobcov murovacích materiálov vo svojom podpornom stanovisku vyjadruje hlboké znepokojenie nad „dlhodobou pretrvávajúcou a naďalej sa prehĺbujúcou kritickou situáciou na stredných odborných školách stavebného zamerania, ktorá sa prejavuje neustálym poklesom počtu žiakov na týchto

školách, čo má za následok nedostatok kvalifikovaných pracovníkov na stavbách a vo výsledku hrozí až zánikom niektorých remesiel na Slovensku.“

Vzhľadom na vážnosť súčasného stavu a negatívne dopady pre jednotlivé profesie a remeslá predložili signatári prijatú deklaráciu spolu so žiadosťou o rokovanie príslušným rezortom: Ministerstvu školstva, vedy, výskumu a športu SR, Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Ministerstvu hospodárstva SR a Ministerstvu dopravy SR. Rovnako ju predložili predstaviteľom politických strán, ktoré kandidujú v blížiacich sa voľbách do Národnej rady SR s cieľom pretaviť ju do ich politických programov, aby sa zmeny v oblasti vzdelávania pre stavebné a remeselné učebné odbory stali skutočnou prioritou novej vlády.

Bratislava, 10. augusta 2023

Informácia pre médiá:

Slovenský živnostenský zväz (SŽZ) vznikol v roku 1992 ako združenie živnostenských spoločenstiev a profesijných cechov. Aktívne sa zapája do legislatívnych procesov a v prípade potreby iniciuje vyjednávania s predstaviteľmi vlády a ďalšími štátnymi orgánmi, aby sa zlepšili legislatívne a ekonomické podmienky na podnikanie pre živnostníkov, malé a stredné firmy.

SŽZ usiluje o zlepšovanie sociálneho postavenia a sociálnej ochrany živnostníkov, ktorí tvoria významnú súčasť ekonomiky v krajine. Je spoluzakladateľom Slovak Business Agency (SBA), spolu s Ministerstvom hospodárstva SR a Združením podnikateľov SR, ktorá poskytuje pomoc podnikateľom v súlade s princípmi iniciatívy zákona o malých a stredných podnikoch. Na medzinárodnej úrovni je od roku 2018 členom Európskej konfederácie staviteľov (EBC) so sídlom v Bruseli. Ako pridružený člen Asociácie priemyselných zväzov a dopravy sa zapája do národného sociálneho dialógu.

SŽZ poskytuje svojim členom informačný servis prostredníctvom pravidelného elektronického newslettera, webového sídla a sociálnych médií; koordinuje spoločné aktivity členských organizácií vo vzťahu k inštitúciám štátneho, verejného a súkromného sektora; reprezentuje ich požiadavky a návrhy na úrovni vlády a parlamentu, ako aj v rôznych poradných orgánoch a komisiách.

Viac informácií: www.szz.sk, sekretariat@szz.sk, Tel. 0907 784 895

Slovenský živnostenský zväz, Lamačská cesta 3/c, 841 04 Bratislava